FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F.G. JACOBS

fremsat den 11. marts 1999 *

1. I den foreliggende sag har sagsøgeren, der risikerer en bøde på 20 mio. ITL for i Italien at have solgt appelsiner fra Sydafrika og citroner fra Argentina, anfægtet lovligheden efter fællesskabsretten af et nationalt forbud mod indførsel og markedsføring af visse citrusfrugter hidrørende fra tredjelande.

De relevante fællesskabsbestemmelser

2. Som det vil ses, indeholder fællesskabsretten på området to direktiver af særlig betydning, hvoraf det ene forbyder indførsel af visse arter citrusfrugter i det beskyttede område, som Italien udgør (Rådets direktiv 77/93/EØF [1], mens det andet anerkender Italien som en zone, der er beskyttet mod indslæbning af skadegørere for visse citrusfrugter (Kommissionens direktiv 92/76/EØF [2].

3. Artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93 [3] indeholder følgende bestemmelse:

»Medlemsstaterne foreskriver, at planter, planteprodukter eller andre dem vedrørende objekter, som er opført i bilag III, del B, fra den 1. januar 1993 ikke må føres ind i de pågældende beskyttede zoner, der ligger på deres område.«

4. Artikel 2, stk. 1, litra a) [4], indeholder følgende definitioner:

»Planter: levende planter og levende plantedele, herunder frø.

* Originalsprog: engelsk.

1 — Direktiv af 21.12.1976 om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter (EFT L 26, s. 20). Medmindre andet oplyses citeres direktivet i udgaven, som ændret ved Rådets direktiv 91/683/EØF af 19.12.1991 om ændring af direktiv 77/93/EØF om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter (EFT L 376, s. 29). Direktivet er senere, som man vil kunne konstatere, blevet ændret flere gange. I 1997 udfærdigede Kommissionen et forslag til konsolidering af direktivet (KOM(97) 651 endel. udg. af 5.12.1997).

2 — Direktiv af 6.10.1992 om anerkendelse af beskyttede zoner, som er udsat for særlige plantesundhedsrisici i Fællesskabet (EFT L 305, s. 12).

3 — Jf. fodnote 1.

4 — Som ændret ved Rådets direktiv 85/574/EØF af 19.12.1985 om ændring af direktiv 77/93 (EFT L 372, s. 25).

Levende plantedele omfatter:

— frugt i botanisk forstand, ikke dybfrossen

...«

5. Artikel 2, stk. 1, litra h), indeholder følgende definition af begrebet »beskyttet zone«:

»beskyttet zone: et område i Fællesskabet:

— hvor én eller flere af de planteskadegørere, som er opført i dette direktiv, og som er etableret i en eller flere dele af Fællesskabet, ikke er hverken endemiske eller etableret, selv om der er gunstige betingelser for deres etablering, eller

— hvor der er fare for etablering af visse planteskadegørere på grund af gunstige økologiske betingelser for så vidt angår særlige afgrøder, selv om nævnte planteskadegørere ikke er hverken endemiske eller etableret i Fællesskabet,

og som efter fremgangsmåden i artikel 16a er anerkendt som opfyldende betingelserne i første og andet led ...«

6. Artikel 16a [5] fastlægger en fremgangsmåde, hvorved Kommissionen kan vedtage forskellige foranstaltninger under forskellige omstændigheder i samarbejde med Den Stående Fytosanitære Komité. Når Kommissionens forslag stemmer overens med komitéens udtalelse, skal den vedtage foranstaltningen. Kommissionen har således kompetence til under disse forhold at vedtage bestemmelserne om anerkendelse af de beskyttede zoner.

7. I bilag III til direktiv 77/93 [6] opregnes de planter, planteprodukter og andet, som skal forbydes indført enten i samtlige medlemsstater (del A) eller i (bestemte) beskyttede zoner (del B). Del B omfatter to spalter. Venstre spalte, der beskriver de planter, planteprodukter og andet, som forbuddet omfatter, nævner bl.a.: »3. Frugter af Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf., og hybrider heraf, bortset fra Citrus paradisi Macf., med oprindelse i tredjelande.« I højre spalte, der opregner de beskyttede zoner, i hvilke forbuddet finder anvendelse, anføres over for denne opregning

5 — Som erstattet af Rådets direktiv 89/439/EØF af 26.6.1989 om ændring af direktiv 77/93 (EFT L 212, s. 106).

6 — Som ændret ved Kommissionens direktiv 92/103/EØF af 1.12.1992 om ændring af bilag I-IV til direktiv 77/93 (EFT L 363, s. 1).

»Italien« [7]. De frugter, der er tale om, er ifølge de indlæg, der er indgivet til Domstolen, citroner (*Citrus* L.), appelsiner (*Fortunella* Swingle) og grapefrugt (*Poncirus* Raf.), med undtagelse af en særlig underart af grapefrugt (*Citrus paradisi* Macf.). For enkelthedens skyld anvender jeg her samlet betegnelsen »citrus-frugter«.

8. Del B i bilag III til direktiv 77/93 blev omarbejdet ved Kommissionens direktiv 96/14/EF [8], men de herved gennemførte ændringer vedrørte ikke det omtalte punkt.

9. Artikel 1 i direktiv 92/76 [9] indeholder følgende bestemmelse:

»De zoner i Fællesskabet, der er anført i bilaget, anerkendes for en periode, der udløber den 31. december 1994, som beskyttede zoner i henhold til artikel 2, stk. 1, litra h), første afsnit, i direktiv 77/93/EØF, for så vidt angår de planteskadegørere, der er anført ud for disse zoner i bilaget.«

10. I fortsættelsen i direktivets artikel 2 hedder det:

»En forlængelse af anerkendelsen ud over den i artikel 1 nævnte dato og ændringer af listen over de i artikel 1 omhandlede beskyttede zoner foretages efter proceduren i artikel 16a i direktiv 77/93/EØF ...«

11. I bilaget til direktiv 92/76, jf. bilagets litra a), punkt 17, litra b), punkt 3, litra c), punkt 5, og litra d), punkt 3, nævnes Italien som en af de zoner, der er beskyttet mod indslæbning af »alle ukendte, ikke-europæiske skadegørere på frugt af *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. og hybrider heraf« [10].

12. Det blev fremhævet, at anerkendelsen af de i direktivet opregnede zoner kun var foreløbig [11]. Oprindelig anerkendtes zonerne foreløbigt for et tidsrum, der udløb den 31. december 1994. Denne dato blev ændret til den 1. juli 1995 ved Kommissionens direktiv 94/61/EØF [12], hvori det også fremhævedes, at forlængelsen af anerkendelsen var foreløbig [13]. Den blev derefter erstattet med datoen den 1. april 1996 for så vidt angår anerkendelsen af Italien som zone, der var beskyttet mod de pågældende

7 — Desværre anføres i den engelske udgave (ligesom faktisk også, ifølge Kommissionen, i alle sprogudgaver undtagen udgaverne på nederlandsk og spansk) ingen beskyttet zone over for denne angivelse i venstre spalte. Kommissionen har anført, at det forslag, den vedtog her, nævnte Italien, og dette synes ikke virkeligt at være blevet bestridt.

8 — Direktiv af 12.3.1996 om ændring af forskellige bilag til direktiv 77/93 (EFT L 68, s. 24).

9 — Jf. fodnote 2.

10 — De fire punkter omhandler a) insekter, mider og nematoder, b) bakterier, c) svampe og d) virus og viruslignende organismer.

11 — Jf. sjette betragtning til direktivet.

12 — Direktiv af 15.12.1994 om forlængelse af perioden for foreløbig anerkendelse af visse beskyttede zoner som omhandlet i artikel 1 i direktiv 92/76 (EFT L 330, s. 63).

13 — Jf. tredje betragtning til direktivet.

organismer [14], ved Kommissionens direktiv 95/40/EF [15], hvori det også fremhævedes, at anerkendelsesperioden blev forlænget foreløbigt [16]. I artikel 3 i direktiv 95/40 var det bestemt, at direktivet skulle efterkommes med virkning fra den 1. juli 1995.

13. Ved artikel 1 i Kommissionens direktiv 96/15/EF [17] er slutdatoen for gyldigheden af anerkendelsen af visse beskyttede zoner endnu en gang blevet ændret, ligesom det i dette direktiv bekræftes, at denne dato for anerkendelsen af Italien som zone, der er beskyttet mod de nævnte skadegørere [18], var den 1. april 1996. I betragtningerne til direktiv 96/15 hedder det således:

»Det bør fastslås, at en forlængelse af anerkendelsen ud over den i artikel 1 nævnte dato, og ændringer af listen over de i artikel 1 omhandlede beskyttede zoner foretages efter proceduren i artikel 16a i direktiv 77/93/EØF ...

Uden en forlængelse af anerkendelsen ud over de i artikel 1 nævnte datoer ophører de pågældende beskyttede zoner på disse datoer med at være 'beskyttede zoner' i henhold til Rådets direktiv 77/93/EØF, inkl. bilagene til direktivet.« [19]

14. Ved artikel 2 i direktiv 96/15 var det bestemt, at direktivet skulle efterkommes med virkning fra den 1. april 1996.

De relevante nationale bestemmelser

15. I Italien er direktiv 77/93 og 92/76 i dag gennemført ved ministerielt dekret af 31. januar 1996.

16. Artikel 9 og 10 i dette dekret indeholder forbud mod indbringelse, markedsføring og besiddelse i Italien eller i de tilsvarende beskyttede zoner af planter og planteprodukter og andre i dekretets bilag III nævnte produkter. Bilag III, del B, punkt 3, der svarer til bilag III til direktiv 77/93, indeholder angivelsen »frugter af *Citrus*, *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. og hybrider heraf, undtagen frugt af *Citrus Paradisi* Macf. Merr, hidrørende fra tredjelande« og heroverfor »beskyttet zone« Italien.

14 — Litra a), punkt 17, litra b), punkt 3, litra c), punkt 5, og litra d), punkt 3, i bilaget til direktiv 92/76.

15 — Direktiv af 19.7.1995 om ændring af direktiv 92/76 (EFT L 182, s. 14).

16 — Jf. sjette betragtning til direktivet.

17 — Direktiv af 14.3.1996 om ændring af direktiv 92/76 (EFT L 70, s. 35).

18 — Litra a), punkt 17, litra b), punkt 3, litra c), punkt 5, og litra d), punkt 3, i bilaget til direktiv 92/76.

19 — Syvende og ottende betragtning til direktivet.

17. Bilag VI til dekretet svarer til bilaget til direktiv 92/76 og angiver de zoner, der er beskyttet mod særlige skadegørere. Litra a), punkt 17, litra b), punkt 3, litra c), punkt 5, og litra d), punkt 3, der angav Italien som beskyttet zone over for ovennævnte organismer, blev ophævet med virkning fra den 4. januar 1998 ved ministerielt dekret af 27. november 1997, hvorved direktiv 96/14 og 96/15 blev gennemført.

18. I artikel 9 i lovdekret nr. 536 af 30. december 1992 er det bestemt, at enhver, der til italiensk område indbringer planter og planteprodukter, hvis indførsel er forbudt, straffes med bøde på mellem 10 mio. og 60 mio. ITL.

Faktiske omstændigheder og tvisten i hovedsagen

19. I oktober 1996 fastslog kriminalpolitiet i Torino, at Battital Srl havde overtrådt artikel 10 i ministerielt dekret af 31. januar 1996 ved besiddelse med henblik på salg inden for det italienske territorium (zone, der er beskyttet mod indførsel af planteprodukter af arten Citrus hidrørende fra tredjelande) af 250 kg appelsiner hidrørende fra Sydafrika og 680 kg citroner hidrørende fra Argentina. Disse citrusfrugter blev derefter konfiskeret og ødelagt, og præsidenten for Regione Piemonte pålagde Battital en bøde på 20 mio. ITL, jf. artikel 9 i lovdekret nr. 536 af 30. december 1992.

20. Battital anfægtede dette bødepålæg for Pretura circondariale di Torino og anførte herved, at det fremgik af Kommissionens direktiv 95/40, 96/14 og 96/15, at de beskyttede zoner for så vidt angår indførsel af citrusfrugter hidrørende fra tredjelande var blevet ophævet med virkning fra den 1. april 1996, og at de i hovedsagen omtvistede appelsiner og citroner derfor lovligt kunne indføres til og sælges i Italien.

21. Regione Piemonte gjorde på sin side gældende, at de af Battital påberåbte direktiver skulle fortolkes således, at Italien fortsat var en beskyttet zone for så vidt angår disse citrusfrugter.

22. Pretura circondariale di Torino var i tvivl om, hvorledes fællesskabsbestemmelserne helt nøjagtigt skulle fortolkes, og anmodede derfor Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»1) Er forbuddet mod indførsel af planter af arten Citrus ifølge artikel 1 i direktiv 95/40/EF af 19. juli 1995, artikel 2 i direktiv 96/14/EF af 12. marts 1996 og artikel 1 i direktiv 96/15/EF af 14. marts 1996 stadigt gældende i Italien (eller i områder i Italien)?

2) Er dette forbud bortfaldet fra den 1. april 1996?

3) Er, som det synes at fremgå af bestemmelserne i direktiv 95/40/EF af 19. juli 1995, sammenholdt med artikel 2 i direktiv 96/14/EF af 12. marts 1996 og artikel 1 i direktiv 96/15/EF af 14. marts 1996, det italienske landbrugsministeriums dekret af 31. januar 1996, hvorved bestemmelserne i direktiv 95/40/EF inkorporeres i italiensk ret, for så vidt uforeneligt med bortfaldet af forbuddet mod indførsel på det italienske område (eller en del af dette) af planter eller planteprodukter af arten Citrus?«

23. I det første og det tredje spørgsmål fra den nationale ret nævnes henholdsvis forbuddet mod indførsel af »planter af arten Citrus« og forbuddet mod indførsel af »planter eller planteprodukter af arten Citrus«. Jeg lægger her til grund, at den forelæggende ret hermed mener forbuddet mod indførsel af frugter af arten Citrus.

24. Som anført af Kommissionen ønskes der med disse spørgsmål nærmere bestemt en afgørelse fra Domstolen af, om i) forbuddet i fællesskabsbestemmelserne mod indførsel af visse citrusfrugter til Italien bortfaldt den 1. april 1996, ii) i bekræftende fald, om et nationalt forbud mod indførsel af sådanne frugter lovligt kan opretholdes efter denne dato.

Direktivernes indbyrdes afhængighed

25. Parterne er først og fremmest uenige om, hvorledes direktiv 77/93, der indeholdt det oprindelige forbud mod indførsel af citrusfrugter til Italien, hænger sammen med direktiv 92/76, der angav Italien som beskyttet zone for så vidt angår visse skadegørere indtil den 1. april 1996.

26. Regione Piemonte gør gældende, at de to direktiver er helt uafhængige af hinanden, og at det andet ikke har ændret det første og ikke kan ændre det. Efter dens opfattelse er forbuddet mod at indbringe citrusfrugter forblevet i kraft, selv efter at Italien ikke længere anerkendtes som beskyttet zone i henhold til direktiv 92/76, og dette følger af direktiv 96/15. Ved dette er blot de zoner, der er beskyttet mod de i bilaget til direktiv 92/76 nævnte skadegørere (nemlig »alle ikke-europæiske, ukendte skadegørere for frugter af *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf. og hybrider heraf«) blevet ophævet. Men de beskyttede zoner, som nævnes i del B i bilag III til direktiv 77/93, og som visse frugter ikke må indbringes i, er ikke de samme som dem, der er nævnt i bilaget til direktiv 92/76 (selv om det hensigtsmæssigt kan nævnes, at for så vidt angår nærværende sag er de beskyttede zoner de samme). Ifølge Regione Piemonte fører den omstændighed, at Italien ikke længere anerkendes som en zone, der er beskyttet mod ikke-europæiske, ukendte skadegørere for visse planter, der tilhører arten citrusfrugter, blot til, at det ikke længere er blevet anset for hensigtsmæssigt at beskytte Italien mod, at disse skadegørere for disse plantearter slår sig ned på italiensk område. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at

forbuddet mod at indføre *frugter* af disse planter og plantearter er blevet ophævet.

27. Battital og Kommissionen hævder, at det er det modsatte, der er tilfældet. De har nærmere bestemt anført, at de omtvistede fællesskabsbestemmelser simpelt hen påbyder en beskyttelse mod skadegørere, og at, når denne beskyttelse afskaffes, bortfalder også forbuddet mod at indføre værtsfrugten, som er den form, beskyttelsen har fået. Og hvad mere er, udtales det i direktiv 77/93, at anerkendelse af en zone som beskyttet zone kun kan ske i den i artikel 16a fastlagte fremgangsmåde. Denne anerkendelse bortfalder ved udtrykkelig tilbagekaldelse eller udløb af de frister, der er fastsat for varigheden af statussen som beskyttet zone. I direktiv 96/15 er det klart angivet, at anerkendelsen af Italien som beskyttet zone var foreløbig og ophørte den 1. april 1996. Forbuddet mod at indføre citrusfrugter til Italien bortfaldt altså på denne dato, og det stod herefter ikke Den Italienske Republik frit for at opretholde forbuddet.

28. Det vil fremme forståelsen af forholdet mellem direktiv 77/93 og direktiv 92/76 at se på den historiske baggrund for de her omhandlede bestemmelser.

29. Oprindeligt skulle — eller kunne — medlemsstaterne efter direktiv 77/93 forbyde indbringelsen på deres område af visse skadegørere og visse planter eller planteprodukter hidrørende fra andre medlemsstater eller tredjelande. Efter artikel 4, stk. 2, litra a), i den oprindelige udgave kunne medlemsstaterne forbyde indbringelse på deres område af planter, planteprodukter og andet, som anført i bilag III, del B, over for angivelsen af deres navn. Bilag III, del B, som ændret ved Rådets direktiv 84/378/EØF [20], havde over for angivelsen »Italien«: »citrusfrugtplantearter (*Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf.)«.

30. Planen for gennemførelsen af det indre marked den 31. december 1992 gjorde det nødvendigt helt at omforme direktiv 77/93. Det var herefter ikke let at bringe de kontrolforanstaltninger i handelen mellem medlemsstaterne, som var blevet indført ved direktivet, i overensstemmelse med idéen om et fællesskab som et område uden indre grænser, og man fandt det på sin plads at fastlægge »beskyttede zoner«, som ikke nødvendigvis faldt sammen med de nationale områder, men som var udsat for særlige plantesundhedsrisici og at give disse en særlig beskyttelse på betingelser, der var forenelige med gennemførelsen af det indre marked [21].

31. Direktiv 77/93 blev derfor ændret i 1991 [22] for at regulere anerkendelsen af beskyttede zoner [jf. artikel 2, stk. 1, litra h), som citeret ovenfor i punkt 5] og forbyde indbringelsen af visse planter og planteprodukter i disse zoner [jf. artikel 4,

20 — Direktiv af 28.6.1984 om ændring af bilagene til direktiv 77/93 (EFT L 207, s. 1).

21 — Jf. betragtningerne til direktiv 91/683, fodnote 1, navnlig anden, tredje og femte betragtning.

22 — Ved direktiv 91/683, jf. fodnote 1.

stk. 2, litra a), som citeret oven for i punkt 3].

32. Anvendelsen af Fællesskabets plantesundhedsordning på et fællesskab uden indre grænser og indførelsen af beskyttede zoner krævede også en omstrukturering af kravene i bilagene til direktiv 77/93 [23]. Ved direktiv 91/683 [24] blev det pålagt Kommissionen at gennemføre visse dele af denne omstrukturering i samarbejde med Den Stående Fytosanitære Komité [25]. Kommissionen vedtog derfor direktiv 92/103, der ændrer bilag I-IV til direktiv 77/93 [26], og omformulerede fuldstændig bilagene til direktiv 77/93, der i deres helhed blev afløst af ny tekst.

33. Endelig blev der som tidligere nævnt [27] ved direktiv 92/76 [28] udfærdiget en fortegnelse over beskyttede zoner efter indsættelsen af en definition af begrebet »beskyttet zone« i direktiv 77/93.

34. Dette er forklaringen på, at fællesskabsbestemmelserne om indbringelse og udbredelse i Fællesskabet af skadegørere for planter eller planteprodukter for tiden omfatter to klart adskilte direktiver, nemlig direktiv 77/93 og direktiv 92/76.

35. Det fremgår klart af tidsforholdene i bestemmelsernes tilblivelseshistorie, at direktiv 92/76 i modsætning til, hvad Regione Piemonte hævder, havde til formål at fuldstændiggøre direktiv 77/93. Ganske vist var, som Kommissionen har anført, før ændringen af direktiv 77/93 i 1991 den omstændighed alene, at en plante, et planteprodukt eller et andet særligt objekt var nævnt i venstre spalte i del B i bilag III, nok til, at den i højre spalte nævnte medlemsstat lovligt kunne forbyde deres indførsel på sit område. Men med omformningen af reglerne indførtes det nye begreb »beskyttet zone«, bl.a. i artikel 4, stk. 2, litra a), og i bilag III. Artikel 4, stk. 2, litra a), pålægger udtrykkeligt medlemsstaterne at foreskrive, at planter, planteprodukter og andre objekter, som er opført i bilag III, del B, ... ikke må føres ind i »de pågældende beskyttede zoner, der ligger på deres område«. Del B i bilag III har overskriften »Planter, planteprodukter og andet, som det forbydes at føre ind i bestemte beskyttede zoner«. I direktiv 77/93 bestemmes det ganske klart, at de beskyttede zoner skal anerkendes i henhold til en bestemt fremgangsmåde. Når anerkendelsen af en bestemt beskyttet zone er ophørt, kan forbuddet i artikel 4, stk. 2, litra a), ikke mere antages at have nogen genstand, ligesom den fortsatte omtale af forbuddet i del B i bilag III ikke mere kan anses for meningsfuld. Af bestemmelsernes formål og systematiske sammenhæng følger således klart, at det for anvendelsen af disse bestemmelser er en absolut nødvendig forudsætning,

23 — Jf. femte betragtning til direktiv 91/683, fodnote 1.

24 — Jf. fodnote 1.

25 — Jf. sjette betragtning til direktiv 91/683, fodnote 1, samt artikel 3, stk. 6, artikel 4, stk. 3, og artikel 5, stk. 3, i direktiv 77/93, der blev indsat ved direktiv 91/683.

26 — Jf. fodnote 6.

27 — Jf. punkt 9.

28 — Jf. fodnote 2.

at der foreligger en zone, der er anerkendt som beskyttet zone.

36. Man kan måske beklage — det gør Kommissionen i al fald — at man ikke benyttede sig af lejligheden til at ændre del B i bilag III for derigennem klart at tilkendegive, at fra det tidspunkt, hvor Italien ikke længere anerkendtes som beskyttet zone for så vidt angår de ikke-europæiske, ukendte skadegørere for citrusfrugter, der er nævnt i bilag I til direktiv 92/76, var forbuddet i del B i bilag III til direktiv 77/93 uden genstand. Kommissionen har erklæret, at den for tiden overvejer en tilsvarende ændring af del B i bilag III. Den omstændighed, at ordningen ikke blev ændret, således at der blev skabt sammenhæng i bestemmelserne, kan imidlertid ikke danne grundlag for resultater, der strider mod formålet med og den systematiske udformning af ordningen i dens helhed.

37. Det er grunden til, at forbuddet mod indførsel af frugter af arten citrus i den beskyttede zone »Italien«, jf. artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93, efter min mening blev uanvendeligt i Italien med virkning fra den 1. april 1996, på hvilken dato anerkendelsen af Italien som beskyttet zone i henhold til direktiv 92/76 ophørte i medfør af direktiv 95/40.

38. Jeg må understrege, at dette resultat ikke betyder, at en medlemsstat udsættes for ukontrolleret indførsel af frugt, der vil kunne være angrebet af skadegørere, når anerkendelsen af den beskyttede zone er ophørt.

39. Først må det huskes, at del B i bilag III kun udgør en beskeden del af den samlede fællesskabsret vedrørende plantesundhedsbeskyttelse. I direktiv 77/93 nævnes andre steder mange skadegørere, hvis indbringelse og udbredelse skal forbydes i samtlige medlemsstater (artikel 3, stk. 1, og del A i bilag I), eller som skal forbydes, såfremt de forekommer på visse planter eller planteprodukter (artikel 3, stk. 2 [29], og del A i bilag II), samt talrige planter, planteprodukter og andet, hvis indbringelse skal forbydes i samtlige medlemsstater (artikel 4, stk. 1, og del A i bilag III). Desuden opregnes i del A i bilag IV en lang række særlige betingelser, som skal fastlægges af alle medlemsstater med henblik på indbringelse af planter, planteprodukter og andet til samtlige medlemsstater og disses bevægelser i dem (artikel 5, stk. 1), mens bilag V angiver adskillige planter, planteprodukter og andet, der skal underkastes plantesundhedskontrol, før de tillades indbragt i Fællesskabet (artikel 6, stk. 1).

40. Dernæst angives i direktivet en fremgangsmåde for ændring af bilagene, hvorved medlemsstaterne bl.a. har mulighed for

29 — Som ændret ved direktiv 85/574, jf. fodnote 4.

at anmode om indsættelse af nye afsnit i bilagene [30].

41. Endelig er det i artikel 15 [31] bestemt, at medlemsstaterne under visse omstændigheder ensidigt træffer foranstaltninger mod skadegørere. I artikel 15, stk. 1, stilles der krav om, at en medlemsstat omgående giver Kommissionen og de øvrige medlemsstater meddelelse om forekomst på dens område af skadegørere, der er nævnt i opregningen i bilag I og II, og træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at udrydde dem eller hindre spredning af dem og giver Kommissionen og de øvrige medlemsstater meddelelse herom. Artikel 15, stk. 2, litra a), og litra b), indeholder tilsvarende bestemmelser for skadegørere, hvis tilstedeværelse hidtil har været ukendt på den pågældende medlemsstats område. Artikel 15, stk. 2, litra c), har følgende ordlyd:

»Når en medlemsstat finder, at der foreligger en anden overhængende fare end den i litra b) omhandlede, giver den omgående Kommissionen og de øvrige medlemsstater meddelelse om de foranstaltninger, den ønsker truffet. Hvis den finder, at disse foranstaltninger ikke træffes så hurtigt, at indslæbning i eller spredning på dens område af en skadegører kan undgås, kan den midlertidigt træffe de supplerende foranstaltninger, som den finder nødvendige, så længe Kommissionen ikke har vedtaget foranstaltninger i henhold til stk. 3.«

42. Ifølge artikel 15, stk. 3, træffer Kommissionen gennemførelsesbestemmelser. Det hedder i fortsættelse i bestemmelsen: »Så længe Kommissionen ikke har truffet beslutning i henhold til nævnte fremgangsmåde, kan medlemsstaten opretholde de foranstaltninger, den har vedtaget.«

Følgerne af forbuddets ophør

43. Når det anerkendes, at forbuddet mod indførsel af citrusfrugter til den beskyttede zone »Italien«, jf. artikel 4, stk. 2, litra a), i direktiv 77/93 ophørte i Italien med virkning fra den 1. april 1996, på hvilken dato anerkendelsen af Italien som beskyttet zone i henhold til direktiv 92/76 ophørte i medfør af direktiv 96/15, er det klart, at Den Italienske Republik ikke kan opretholde et sådant forbud i sin nationale lovgivning. At gøre det, ville være det samme som at bryde med Fællesskabets plantesundhedsbeskyttelsesordning i det hele taget og, for så vidt som dette ville ske i medlemsstaternes indbyrdes forhold, at skabe hindringer for de frie varebevægelser. Da plantebeskyttelsesbestemmelserne er blevet harmoniseret på fællesskabsplan, kan en medlemsstat ikke påberåbe sig EF-traktatens artikel 36 for at begrunde en sådan adfærd.

30 — Artikel 13 i direktiv 77/93, som ændret ved direktiv 85/574, jf. fodnote 4.

31 — Som ændret ved Rådets direktiv 90/168/EØF af 26.3.1990 om ændring af direktiv 77/93 (EFT L 92, s. 49) og af direktiv 91/683, jf. fodnote 1.

Forslag til afgørelse

44. Jeg skal på baggrund af det anførte foreslå Domstolen at besvare spørgsmålene fra Pretura circondariale di Torino på følgende måde:

»1) Forbuddet mod at indføre frugter af arten citrus i den beskyttede zone som udgøres af Italien, jf. artikel 4, stk. 2, litra a), i Rådets direktiv 77/93/EØF af 21. december 1976 om foranstaltninger mod indslæbning i medlemsstaterne af skadegørere på planter eller planteprodukter og disses spredning i Fællesskabet, bortfaldt i Italien med virkning fra den 1. april 1996, på hvilken dato anerkendelsen af Italien som beskyttet zone i henhold til Kommissionens direktiv 92/76/EØF af 6. oktober 1992 om anerkendelse af beskyttede zoner, som er udsat for særlige plantesundhedsrisici i Fællesskabet, som ændret, ophørte i henhold til Kommissionens direktiv 95/40/EF af 19. juli 1995 om ændring af direktiv 92/76.

2) Nationale bestemmelser, der opretholder et sådant forbud efter denne dato, er i strid med fællesskabsretten.«